

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE
Új sorozat, VIII. évfolyam, 6. (62.) szám

Bécs, 2013 szeptember

Szilágyi N. Sándor

"... Hogy legyen a víznek lefolyása..."

(A szerző Miegymás című kötetének előszava)

Miközben ezen a könyvön dolgoztam, Apám jutott eszembe többször is. Nagy ember volt, nyugodjék. Nem olyan értelemben, ahogy gyarlóságunkban a nagy embereket elképzeljük: nem volt bel- és külföldön ismert híresség, újságcikket is egyet írt életében, azt is hiába, nem lett foganatja. Még csak iskolázott ember sem volt: négy elemi végzett mindössze, de az neki bőven elég volt ahhoz, hogy a maga helyén nagy ember váljék belőle. Sok mindenhez lett volna pedig tehetsége, ha a szegénység nem rendelkezik fölötte másképp. Emlékszem rá, hogy az útmérnök majd egy órát vesződött a papírjaival, míg kijött neki, hány köbméter homok van lerakva egy nagy, kacsaringós, sok leágazással bonyolított kupacban; Apám öt perc alatt előre megmondta a szinte pontos eredményt – papír nélkül. A mérnök csak hüledezett a végén: hogy tudta ilyen pontosan kiszámítani? A magyarázatból nem sokat lehetett megérteni, csak annyi derült ki valahogy: ő azzal kezdte, hogy képzeletben összerakta az egészet egy szabályos téglatestté, s onnan már könnyű dolga volt. Harmóniumon és orgonán játszani is egészen eredeti módon tanult meg fiatal korában, nem művészi szinten ugyan, de a helyzethez képest egészen jól. Tanyán laktak, öt kilométerre volt a legközelebbi templom, ahol orgona közelébe lehetett volna jutni. Neki nem volt arra érkezése, hogy oda járjon gyakorolni, de nem fogta a nyugalom, erről az álmáról nem tudott letenni. Semmit neki, gondolta, ezen nem fog múlni! Elment a templomba, arasszal lemérte, mennyi a billentyűzetten egy oktáv, aztán hazament, és csinált magának kukoricaszárból egy klaviatúrát, kitette maga elé a kottát, és elkezdett rajta gyakorolni két kézzel. Nem hallott abból senki semmit, őrajta kívül persze, mert ő mindent hallott, még gyönyörködött is benne.

Nem volt elérzékenyülő fajta, de egyszer elmesélte nekem: mikor a sok gyakorlás után végre leülhetett egy igazi orgona mellé, és rátehetette a kezét, s az éppen úgy szólalt meg, ahogy ő hallotta belülről, hogy szólnia kell, még a könny is a szemébe szökött.

Mégsem ettől volt igazán nagy ember. Hanem attól, ahogy dolgozott. Útkaparó volt, a nagyváradi–margittai országúton az övé volt Szalárdtól Újfégyvernekig egy öt kilométeres szakasz. Rossz kövesút volt, állandóan toldozgatni-foldozgatni kellett rajta a gödröket, mert a teherautók mindig kiverték. És ott látszott meg, mekkora különbség lehet munka és munka közt. Apám úgy dolgozott, ahogy nemcsak a költő, hanem őszinte is egyedül érdemes: „pontosan, szépen / ahogy a csillag megy az égen”. És szeretettel. Számára a munka nem egyszerű megélhetési lehetőség volt – mellest az erre alig is volt alkalmas –, hanem az istentiszteletnek egy sajátos, gyakorlati formája. Nem is hívta soha munkának. Csakis így mondta: „Megyek szolgálatba.” Mert úgy is dolgozott mindig: Isten dicsőségére. Persze ő ezt sohasem mondta volna így, mert nem volt a nagy szavak embere. Olykor, ha jóakarattal figyelmeztették rá, hogy nem kell azt olyan akkurátusan megcsinálni, jól lesz az másképp is, csak annyit mondott halkan, szinte szemérmesen: „Énmiattam ne szidja senki a Jóatyát!” Az út pedig olyan volt, hogy a kamionsofőrök megálltak, csak hogy megmondhassák neki: „Gábor bácsi, mikor a maga szakaszára érünk, azt rögtön megérezzük, mert még az autó is könnyebben szalad rajta.”

A tartalomból:

MEGHÍVÓ:
Szilágyi N. Sándor nyelvész,
egyetem tanár: "Miért is
kellenek nekünk a nyelvi
jogok?" október 6., 17:30
(3. oldal)

A Nyelvi Jogok Egyetemes
Nyilatkozata
(4., 6. oldal)

Rekorddöntő Kolozsvári
Magyar Napok
(5. oldal)

GYERMEKEK OLDALA:
A kiskakas gyémánt
félkrajcárja (népmese)
(7. oldal)

FIGYELŐ:
előzetes,
kiállítások,
impresszum
(8. oldal)

De legtöbb törődése mégis az árokkal volt: tudta, hogy ha az nincs kitakarítva, ha megáll benne a víz, abból nagy baj lesz. Mivel pedig az út mindkét oldalán volt egy-egy árok, ez összesen tíz kilométert tett ki. Mire befejezte volna a kitakarítását, kezdhette előlről. Kezdte is. Mert megint benőtte a gaz, megint áthajtott rajta valaki szekérral, ahol nem kellett volna, beomlasztotta a partot, de meg az eső is folyton visszamosta azt, amit ő olyan gondosan kilapátolt. Hányszor hallottam tőle: „Az a fontos, hogy legyen a víznek lefolyása.” Aztán eljött az idő, mikor már nem bírta erővel, más munka után kellett néznie. Más lett helyette az útkaparó. Apám előbb csak figyelmeztette az árokra. Mikor látta, hogy hiába, elment a néptanácsba, hogy csinálni kell valamit, akár közmunkával is ki kell az árkot takarítani. Az sem ért semmit. Kétségbeesve nézte, hogy töltődött fel az árok, nem volt már lefolyása a víznek.

És nagy területen megváltozott a vidék látványa. Ahol azelőtt jó legelő, kaszáló volt, ott ingovány lett, birtokába vette a sás meg a káka. A korábbi szántóföldön nagy tócsákban állt a víz. Még vadrucát is lehetett már látni. Az országút pedig – közben leaszfaltozták – elkezdett kétfelé süllyedni a forgalom terhe alatt, és középen kettéhasadt. Akkor látszott meg igazán, mit jelenthet csak egyetlen ember munkája is ezen a világon.

Ebbe a könyvbe közéleti tárgyú írásaimat gyűjtöttem össze: cikkeket, esszéket, előadásokat, tanulmányokat, két interjú is van a végén. Legnagyobb részük a 90-es évek első feléből való. Egyesek mára már elvesztették aktualitásukat, de a tanulságuk miatt érdemes volt őket bevenni, mások változatlanul érvényesnek tűnnek ma is. Éppen ezért nem is válogattam közöttük, hanem gyakorlatilag mindent felvettem, amit ebben a tárgykörben írtam, hacsak azért ki nem maradt mégis valami, mert közben véletlenül elkallódott valahol, és én megfeledeztem róla.

Reményem szerint ezek az írások így együtt valamivel többet mondanak, mint ha az ember külön-külön olvassa őket. Bizonyos témák többször ismétlődnek, mintha monomániásan ugyanazt hajtogattam volna éveken keresztül, ez azonban csak következménye annak, hogy újra meg újra olyasmik történtek körülöttem, amikre nekem hasonló módon kellett reagálnom.

A megjelenésük óta eltelt idő elég perspektívát nyújt ahhoz, hogy a későbbi tapasztalatok figyelembevételével ma már egy kicsit másképp vélekedhesek bizonyos dolgokról. A megjelent szövegeken azonban már természetesen nem változtathattam semmit.

De hogy mai véleményem is ott legyen, majdnem mindegyik íráshoz csatlakozik egy kiegészítés arról, hogyan látom ma ugyanazt. Ezek a kiegészítések bizonyos esetekben túlnőnek a szigorúan vett mai kommentáron, van, mikor folytatom az írásban megkezdett témát, vagy valaminek az apropóján olyasmit is elmondok még, amit sohasem írtam meg cikkben, de a kötetben szeretném, ha valahol benne lenne. Emellett, mivel az írások legnagyobb részét megírásuk idejének aktualitásához kötődnek, sokszor szükségesnek láttam azt is elmondani, hogy ezek milyen helyzetbe illeszkedtek annak idején, mert csak úgy lehet megérteni, miről is szólnak. Ezért is szeretném, ha aki majd olvassa, az elején kezdené, és úgy haladna a vége felé, mert akkor a történet is látszik, nem csak az epizódok. Az írások nagyjából megírásuk, illetve megjelenésük időrendje szerint következnek egymás után, ettől csak olyankor tértem el, ha kettő nagyon szorosan összetartozik, és egymás mellett a helyük.

A könyv címét pedig olvassa ki-ki aszerint, hogy éppen mi felel meg neki a legjobban. Több olvasata is lehetséges, ezek együttesen fedik le azt, amiről a könyv szól:

Mi egymás – mindenféle, ez-az, de valahogy mégis mindegyik ugyanarról.

Mi egymás ... – mellett, ellen, ellenében, egymással, egymásért stb.; mi: magyarok, mi: magyarok és románok; mi: romániai magyarok, mi: romániai és magyarországi magyarok.

Mi egy más ... – ... világban szeretnénk élni, ... rendszerben fogunk gondolkodni, ... stílus szerint akarunk viselkedni, stb.

Mi egy más? – más: egy másik magyar, egy magyarnak egy román, egy románnak egy magyar; ki ő, milyen, stb.

Ez a könyv tulajdonképpen egy hosszú kísérletezés története. Volt, mikor sikerült, volt, mikor nem, talán inkább nem, mint igen. Mégsem hiszem, hogy akkor el is kellene felejtetni. Ezért is gyűjtöttem itt össze egy helyre ezeket az írásokat: hátha a bennük és körülöttük felgyűlt sok tapasztalat és tanulság így együtt segíteni fog majd másokat abban, hogy egy kicsit másképp próbáljanak gondolkodni a világról és benne magukról és magunkról, hogy eredményesebbek legyenek abban, amivel éppen vesződnek, hogy könnyebben tudjanak jó megoldást találni a problémákra, és elhárítani az útjukban álló akadályokat.

Mert hogy is mondta Apám? „Az a fontos, hogy legyen a víznek lefolyása ...”

Kolozsvár, 2003 szeptemberében

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság októberi rendezvényére

Meghívottunk:

Szilágyi N. Sándor

nyelvész, egyetemi tanár

"Miért is kellenek nekünk a nyelvi jogok?"

2013. október 6.-án, vasárnap, d.u. 17:30 órakor
Az előadás helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Szilágyi N. Sándor (sz. 1948) nyelvész, egyetemi tanár. 1972 és 1990 között a Kriterion Könyvkiadó szerkesztője volt Bukarestben, 1990-től a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarának oktatója.

Kutatóként főleg kognitív nyelvészeti kérdésekkel foglalkozik, ilyen témáról tartott előadást a Mindentudás Egyetemén is (2004), de szociolingvisztikai tanulmányokat is közölt.

Nyelvészeti tárgyú könyvei: Világunk, a nyelv (Bukarest 1978, Budapest 2000), Hogyan teremtsünk világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára (Kolozsvár 1996), Ne lógasd a nyelvedet hiába! Nyelvtani kiskalauz felvételizőknek (Kolozsvár 2000), Elmélet és módszer a nyelvészetben, különös tekintettel a fonológiára (Kolozsvár 2004).

1989 után rövid ideig közéleti szerepet is vállalt az RMDSZ-ben, elemzéseket publikált a sajtóban, ezeket jelentősen kiegészítve *Miegymás* című könyvében tette közzé (Kolozsvár 2003; *Mi-Egy-Más* címen a Transindex honlapon is hozzáférhető). Több konferencián és kerekasztal-megbeszélésen vett részt, ahol magyar és román értelmiségiek a román–magyar kapcsolatokat vitatták meg. 1994-ben a *Korunkban* közölte törvényjavaslatát, amely azonban sohasem került megvitatásra, hanem az RMDSZ egyik belső dokumentuma maradt. A tervezet javított és részletes indoklásokkal ellátott változata a *Miegymás*ban jelent meg "Törvény az etnikai és a nyelvi identitással kapcsolatos jogokról, valamint az etnikai és nyelvi közösségek méltányos és harmonikus együttéléséről" címmel.

A Nyelvi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

A Nyelvi Jogok Világkonferenciája Barcelonában 1996. június 6-án elfogadta a Nyelvi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát. Teljes magyar fordítását első ízben A Hét közölte (Bukarest). Részletek:

Bevezető fogalmak

1. cikk

1. Ez a Nyilatkozat nyelvi közösségnek tekint minden olyan - egy bizonyos térségben történelmileg kialakult - emberi társadalmat, akár ezt a térséget elismerik, akár nem, mely népként határozza meg magát, és tagjai saját közös nyelvet fejlesztettek ki a kommunikáció és a kulturális kohézió természetes eszközeként. Az a kifejezés, hogy egy területre jellemző nyelv, egy történelmileg létrejött közösség nyelvére vonatkozik egy ilyen térségben.

2. Ez a Nyilatkozat azt az alapelvet tekinti kiindulópontjának, mely szerint a nyelvi jogok egyidejűleg egyéni és kollektív jogok. A nyelvi jogok teljes körű meghatározásában vonatkozási alapként a saját területi térségében kialakult történelmi nyelvi közösség esete tekintendő. A térség alatt nem csak a földrajzi terület értendő, ahol a közösség él, hanem a nyelv teljes körű fejlődése szempontjából létfontosságú társadalmi és funkcionális terület is. Csak erre alapozva lehet, a jelen cikk 3. pontja alatt említett nyelvi csoportok és a közösségi területen kívül élő egyének jogait a fokozatosság és a folyamatosság jegyében meghatározni.

3. A Nyilatkozat szándékának megfelelően a csoportok területi hovatartozásának és nyelvi közösséghez való tartozásának további ismérvei: - politikai és közigazgatási határok választják el közösségük fő részétől; - történelmileg olyan kis területen telepedtek le, melyet más nyelvi közösségek tagjai vesznek körül; vagy - olyan területen telepedtek le, melyet más, hasonló történelmi előzményekkel rendelkező nyelvi közösségek tagjaival osztanak meg.

4. Ez a Nyilatkozat saját területükön élő nyelvi közösségeknek tekinti a történelmi migrációs területükön élő nomád népeket és a történelmileg letelepedett, földrajzilag szétszórt helyeken élő népeket.

5. Ez a Nyilatkozat nyelvi csoportnak tekint bármely emberi csoportot, mely ugyanazt a nyelvet használja, mely egy más nyelvi közösség térségében telepedett le, de amelyik nem rendelkezik a másik közösséggel egyenértékű történelmi előzményekkel. Ilyen csoportok például az emigránsok, menekültek, deportált személyek és a diaszpóra tagjai.

2. cikk

1. Ez a nyilatkozat úgy tekinti, hogy bármely esetben, mikor különböző nyelvi közösségek és csoportok ugyanazt a területet osztják meg, ezen Nyilatkozatban megfogalmazott jogokat a kölcsönös tiszteletra alapozva kell gyakorolni, és olyan módon, hogy a demokráciát a lehető legnagyobb mértékben lehessen szavatolni.

2. Annak érdekében, hogy megfelelő kapcsolatot teremtsenek a nyelvi közösségek és csoportok, valamint a hozzájuk tartozó személyek jogai között, a kielégítő szociolingvisztikai egyensúly felmérése céljából a saját területük történelmi előzményei és demokratikusan kifejezett akarata mellett még figyelembe kell venni különböző tényezőket. Azon tényezők közé, melyek kiegészítő bánásmódot igényelhetnek az egyensúly visszaállításának érdekében, a következők tartoznak: a migrációk korlátozó jellege különböző közösségek és csoportok együttélésében, valamint a politikai, társadalomgazdasági és kulturális sebezhetőség mértéke.

3. cikk

1. Ez a Nyilatkozat a következőket tekinti elidegeníthetetlen, bármilyen szituációban gyakorolható egyéni jogoknak: egy nyelvi közösség tagjakénti elismeréséhez való jog; a saját anyanyelv használatához való jog a magánszférában és nyilvánosan; névhasználathoz való jog; az egyén joga ahhoz, hogy származási csoportjának tagjaival kapcsolatot tartson és hozzá csatlakozzon; saját kultúrájának a megőrzéséhez és fejlesztéséhez való jog; és minden olyan nyelvhez kapcsolódó jog, melyet az 1966. december 16-i Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és az egyazon keltezésű Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya elismert.

2. Ez a Nyilatkozat úgy tekinti, hogy a nyelvi csoportok kollektív jogai magukban foglalhatják az előbb említett bekezdésben a nyelvi csoportok tagjainak tulajdonított jogok mellett és a 2.2. cikk feltételeinek megfelelően a következőket: saját nyelvének és kultúrájának az oktatásához való jogot; kulturális szolgáltatások igénybevételéhez való jogot; a tömegtájékoztatási eszközökben méltányos nyelvhasználathoz való jogot; jogot ahhoz, hogy az anyanyelvén részesüljön figyelembe a kormányzatok részéről és a társadalmi-gazdasági kapcsolatok terén.

3. A fent említett emberi és nyelvi csoportok jogai semmilyen módon nem szabad gátolják ezen személyeknek vagy csoportoknak a befogadó nyelvi közösséggel való kapcsolatát, vagy abba a közösségbe való integrációját. Ugyanakkor nem szabad korlátozniuk a befogadó nyelvi közösség vagy tagjainak jogait a közösség saját nyelvének teljes nyilvános használatában térségükben.

4. cikk

1. Ez a Nyilatkozat úgy tekinti, hogy azoknak a személyeknek, akik egy másik nyelvi közösség területére költöznek vagy ott telepednek le, joguk és kötelességük, hogy beilleszkedési magatartást tanúsítsanak ezzel a közösséggel szemben. Ez a kifejezés ezen személyek további szocializációját jelenti olyan módon, hogy megőrizhetik eredeti kulturális jellemzőiket - míg azzal a társadalommal elegendő kapcsolatot, értéket és viselkedési formát osztanak meg - lehetővé téve számukra, hogy a befogadó közösségnél nem nagyobb nehézségek árán töltsék be társadalmi szerepüket.

folytatás az 6. oldalon

Rekorddöntő Kolozsvári Magyar Napok

A Kolozsváron az idén augusztusban negyedik ízben megszervezett egyhetes rendezvénysorozat több területen is rekordot döntött az elmúlt évek Magyar Napjaihoz viszonyítva. A kolozsvári főtéren soha ennyi ember nem volt egyszerre, mint az István, a király rockoperán. A szervezők elmondása szerint körülbelül 35-40 ezer ember tartózkodott a téren és a Deák Ferenc utca bejáratánál. A leglátogatottabb koncert a Zoráné volt, amelyre megközelítőleg 22 ezren voltak kíváncsiak. A szervezők továbbá azt is kijelentették, hogy a fesztivál össz-látogatottsága 20 százalékkal nőtt a tavalyhoz képest, ami 170 ezer embert jelent, akik valamilyen formában megfordultak a rendezvény eseményein. Az egész ünnepség kivitelezésére pedig 76 szervezőre és 210, a Kolozsvári Magyar Diákszövetség és a Kolozs Megyei Magyar Diáktanács által toborzott önkéntesre volt szükség, ami ugyancsak abszolút rekordnak számít.

(igentessek.ro)

.....
folytatás a 4. oldalról

2. Ez a Nyilatkozat ugyanakkor úgy tekinti, hogy az asszimiláció olyan kifejezés, mely a befogadó társadalomba való kulturális beolvadást jelenti olyan értelemben, hogy az eredeti kulturális jellemzők a befogadó társadalom összefüggéseire, értékeire és viselkedési formáira cserélődnek fel. Ez semmiképpen sem erőszakolható vagy kényszeríthető ki, és csak egy teljesen szabad döntés eredménye lehet.

5. cikk

Ez a Nyilatkozat azon az elven alapszik, hogy minden nyelvi közösség jogai egyenlők és függetlenek jogi státusuktól, tehát attól, hogy hivatalos, regionális vagy kisebbségi nyelvek. Olyan kifejezések, mint regionális vagy kisebbségi nyelvek, nem használatosak ebben a Nyilatkozatban, mert - bár bizonyos esetekben a regionális vagy kisebbségi nyelvek elismerése megkönnyítheti bizonyos jogok gyakorlását - ilyen és ehhez hasonló kifejezéseket gyakran használnak a nyelvi közösségek jogainak korlátozására.

6. cikk

Ez a Nyilatkozat megállapítja, hogy egy nyelvet nem lehet úgy tekinteni, hogy az egy területre jellemző, csupán annak alapján, hogy az az állam hivatalos nyelve, vagy hogy hagyományosan azt használták önkormányzati célokra, illetve bizonyos kulturális tevékenységekre azon a területen.

Általános elvek

7. cikk

1. Minden nyelv egy kollektív identitás kifejezője, valamint a valóság észlelésének és leírásának eltérő módozata, ennek érdekében rendelkezésükre kell, hogy álljanak azok a feltételek, melyek fejlődésükhöz szükségesek minden téren.

2. Minden nyelv együttesen/kollektíven jött létre, és a közösségen belül egyéni felhasználás céljából rendelkezésre áll mint az összetartozás, azonosulás, kommunikáció és kreatív kifejezés eszköze.

8. cikk

1. Minden nyelvi közösségnek joga van arra, hogy úgy szervezze meg és irányítsa saját erőforrásait, hogy biztosítsa nyelvének rendeltetésszerű használatát a társadalmon belül.

2. Minden nyelvi közösségnek joga van, hogy rendelkezésére álljon minden szükséges eszköz annak érdekében, hogy biztosítsa a nyelv továbbadását és folytonosságát.

9. cikk

Minden nyelvi közösségnek joga van, hogy törvénybe iktassa, szabványosítsa, megőrizze, fejlessze és támogassa nyelvi rendszerét minden kényszer és erőszak alkalmazása nélkül.

10. cikk

1. Minden nyelvi közösség egyenlő jogokkal rendelkezik.

2. Ez a Nyilatkozat elfogadhatatlannak tartja a nyelvi közösségek elleni diszkriminációt olyan kritériumok alapján, mint politikai szuverenitásuk, szociális, gazdasági stb. helyzetük, függetlenül nyelvük kodifikáltságának vagy modernizációjának mértékétől.

3. Minden szükséges lépést meg kell tenni annak érdekében, hogy az egyenlőségnek ezt az elvét gyakorlatba ültessék és hatályba léptessék.

11. cikk

Minden nyelvi közösségnek joga van, hogy a rendelkezésére álljon bármilyen erre a nyelvre vagy ebből a nyelvből való fordításhoz szükséges eszköz annak érdekében, hogy gyakorolja a Nyilatkozatban foglalt jogokat.

12. cikk

1. Mindenkinek joga van, hogy közügyekben minden tevékenységét saját nyelvén folytassa, feltéve, hogy ez a nyelv az illető terület jellegzetes nyelve.

2. Mindenkinek joga van, hogy nyelvét használhassa a magánéletben és családi körben.

13. cikk

1. Mindenkinek joga van, hogy ismerje azon terület nyelvét, amelyen él.

2. Mindenkinek joga van, hogy többnyelvű legyen, valamint hogy ismerje és használja azt a nyelvet, amelyik a legjobban hozzájárul személyes fejlődéséhez vagy szociális mobilitásához, ha nem sérti az ebben a Nyilatkozatban szavatolt, a területre jellemző nyelv közhasználatát.

14. cikk

A jelen Nyilatkozat rendelkezéseit nem lehet más, a nyelv belső vagy nemzetközi státusából fakadó előírás vagy gyakorlat kárára értelmezni vagy használni, amely kedvezőbb a használatára nézve a saját területén.

Gyermekek oldala - Gyermekek oldala - Gyermekek oldala.

A kiskakas gyémánt félkrajcárja (népmese)

Volt a világon egy szegény asszony, annak volt egy kis kakasa.
Csak ott keresgél, csak ott kapargál a kiskakas a szeméten,
egyszer talál egy gyémánt félkrajcárt. Arra megy a török császár.
Meglátja a kiskakasnál a gyémánt félkrajcárt, azt mondja neki:

- Kiskakas, add nekem a gyémánt félkrajcárodat.

- Nem adom biz én, kell a gazdasszonyomnak.

De a török császár erővel is elvette tőle, hazavitte, betette a kincseskamrájába. A kiskakas megharagudott, felszállott a kerítése tetejére, elkezdett kiabálni:

- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.

Megharagudott erre a török császár.

- Eredj te szolgáló, fogd meg a kiskakast, hogy ne kiabáljon, vedd bele a kútba.

A szolgáló megfogta, kútba vetette. De a kiskakas csak elkezdte a kútban:

- Szídd fel begyem a sok vizet, szídd fel begyem a sok vizet! -

Arra a begye mind felszította a vizet a kútból. A kiskakas megint felszállott a török császár ablakába:

- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.

Megint azt mondja erre a török császár a szolgálójának:

- Eredj te szolgáló, fogd meg azt a kiskaklast, vedd belé az égő kemencébe.

A szolgáló megint megfogta a kiskakast, s az égő kemencébe vetette. De a kiskakas megintcsak elkezdte:

- Ereszd ki begyem a vizet, hadd oltsa el a tüzet. Ereszd ki begyem a vizet, hadd oltsa el a tüzet! - Erre a begye mind kieresztette a vizet, eloltotta a tüzet. Akkor megintcsak felszállott az ablakba:

- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.

Még nagyobb méregbe jött erre a török császár.

- Eredj te szolgáló, fogd meg azt a kiskakast, vedd bele a méhes kasba, hadd csípjék agyon a darazsak.

A szolgáló belevetette a kiskakast a méhes kasba. Ott megint elkezdte a kiskakas:

- Szídd fel begyem a darázst; szídd fel begyem a darázst.

Arra a begye mind felszította a darázst. Akkor megint felszállott a török császár ablakába:

- Kukuriku, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom.

Már a török császár nem tudta, mit csináljon vele.

- Eredj te szolgáló, hozd ide azt a kiskakast, hadd tegyem ide a bő bugyogóm fenekébe.

Megfogja a szolgáló a kiskakast; a török császár beteszi a bő bugyogója fenekébe.

Akkor a kiskakas megint csak elkezdte:

- Ereszd ki begyem a darást, hadd csípje meg a farát, ereszd ki begyem a darást, hadd csípje meg a farát.

A begye mind kieresztette a darást, azok jól megcsipkedték a török császár farát. Felugrik erre a török császár:

- Jaj, jaj, a fránya egye meg azt a kiskakast; vigyétek hamar a kincses kamrába, hadd keresse meg a maga gyémánt fél krajcárját.

Bevitték a kiskakast a kincses kamrába, ott megint elkezdte a maga nótáját:

- Szídd fel begyem a sok pénzt, szídd fel begyem a sok pénzt.

Erre a begye mind felszította a török császár három kád pénzét. A kiskakas hazavitte, odaadta a gazdasszonyának; gazdag asszony lett belőle, még máig is él, ha meg nem halt.

Figyelő

Figyelő

Figyelő

ELŐZETES

A Bornemisza Péter Társaság novemberi meghívottja: **Dr. Fazekas István** levéltáros. Előadásának címe: "Császár és király. Történelmi utazás. Ausztria és Magyarország 1526-1918.". Hely és időpont: 6., Bécs, Capistrangasse 2/15 -- **2013. november 3.-án**, vasárnap, d.u. 17:30 órakor.

A **Bornemisza Társaság színjátszócsoportja** bemutatja Szigligeti Ede "**LILIOMFI**" című vígjátékát:
 - november 16.-án 18h-kor – Theater im Werkraum, 16., Ludo Hartmann Platz 7
 - november 17.-én 19h-kor – Theater im Werkraum, 16., Ludo Hartmann Platz 7
 Helyfoglalás: 0664-1320205, Hollós

KIÁLLÍTÁSOK

MARC CHAGALL - Háború és béke között

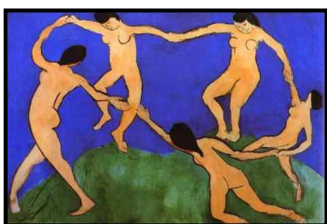
A párizsi bemutató után Budapesten, a **Magyar Nemzeti Galériában** is látható e kiállítás, melynek középpontjában a művész Biblia-illusztrációi, valamint az orosz szülőföld zsidóságának életéből és az azokon alapuló élményekből táplálkozó alkotásai állnak. A budapesti kiállítás igazi szenzációja azonban a több mint háromszor négyméteres vászon, Chagall 1964-ben festett fő műve, *Az Élet (La Vie)*. A színpompás, mintegy nyolcvan figurát felvonultató mozgalmas alkotás a művész életének lenyűgöző összefoglalása. A kiállítás 2014 január 5.-én zár.

ROBERT CAPA - A játékos

Budapesten, a **Magyar Nemzeti Múzeumban** nyílt meg ez a problémacentrikus és többrétegű tárlat a világhírű magyar származású fotóriporter születésének 100. évfordulójára. Az egyes termekben a lehetséges szerepeket bemutatva történeti válaszokat kínál a kérdésre: ki és mi volt Robert Capa. Fényképek, vetített képek, tárgyak és dokumentumok, enteriőrök és hangkulisszák segítik a látogatót az eligazodásban. A kiállítás 2014 január 12.-én zár.

MATISSE UND DIE FAUVES (Matisse és a Fauve-ok)

A bécsi **Albertina** termeiben a napokban nyílt meg a fenti tárlat, melyben Henri Matisse és a Fauves-ok 160 alkotása látható. A Henri Matisse által vezetett Fauves csoport tagjai (André Derain, Maurice de Vlaminck, Georges Braque és Kees van Dongen) először az 1905-ös Párizsi őszi szalonban keltettek képeikkel nagy feltűnést. Bár a 20. század első avantgárd mozgalmanak számító Fauvizmus csupán 2 évig létezett, a század modern művészetét mégis döntő módon meghatározta. A kiállítás 2014 január 12.-ig tekinthető meg.

Absender: P.b.b.
 Péter Bornemisza Gesellschaft
 A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
 Gefördert aus Mitteln der
 Volksgruppenförderung.
 Erscheinungsort: Wien
 Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung: Creditanstalt Bankverein, A-1011 Wien, Schottengasse 6
 BLZ: 11000. Konto Nr. 00207578600, IBAN: AT58110000207578600; SWIFT (BIC): BKAUATWW